

31. august 2023

OB-003c-113d

Anbefaling om forbehold for tekst- og datamining

Kære medlemmer

Lov om ændring af lov om ophavsret trådte i kraft den 7. juni. I de nye lovbestemmelser er der skabt hjemmel til, at alle må foretage tekst- og datamining (TDM), medmindre rettighedshavere udtrykkeligt har taget forbehold. TDM bruges bl.a. til at træne kunstig intelligens. TDM forudsætter, at man har lovlig adgang til indholdet. Det vil f.eks. være hjemmesider, hvor indhold ligger lovligt frit tilgængeligt, og adgang via et abonnement f.eks. til en streamingtjeneste. Den 1. juni afholdt vi et medlemswebinar om de nye TDM-bestemmelser. Link til webinarret eller til præsentation herfra kan fås ved henvendelse til Rikke rdh@danskeforlag.dk.

Danske Forlag anbefaler, at forlagene hurtigst muligt tager forbehold for TDM. Man kan altid på et senere tidspunkt åbne op igen og evt. gøre en tilladelse betinget af et vederlag. Vi arbejder politisk for, at der bliver knyttet en aftalelicens til TDM, således at en aftale om TDM let og lovligt kan indgå ét sted (f.eks. hos Copydan Tekst og Node).

Hvad skal jeg gøre, hvis jeg vil tage forbehold for TDM?

Vi anbefaler, at forlaget indledningsvist kortlægger, hvor forlagets indhold ligger. Det kan f.eks. være forlagets egen hjemmeside, forhandlere, skoler, eReolen, Nota m.fl.

Indhold, som er tilgængeligt for almenheden

Ift. indhold, som er tilgængeligt for almenheden, skal forbeholdet nedlægges i maskinlæsbar form. Det drejer sig f.eks. om indhold på forlagets egen hjemmeside, indhold på forhandleres hjemmesider m.m.

Den europæiske forlæggerforening FEP har stillet et værktøj til rådighed, som beskriver, hvilke tekniske metoder forlaget kan vælge at benytte sig af for at tage et maskinlæsbart forbehold på web-servers: [Link to the W3C TDM protocol page](#)

Indhold, som ikke er tilgængeligt for almenheden

Her tænkes på indhold, som typisk ligger bag en betalings- eller anden password-beskyttet mur.

F.eks. e- og lydbøger hos streamingtjenesterne, indhold hos eReolen og digitale læringsportaler.

Her vil der være et aftaleforhold mellem forlaget og den tjeneste, der stiller indholdet til rådighed,

samt mellem tjenesten og slutbrugeren.

Hvis forlaget ønsker at tage forbehold for TDM, anbefaler vi, at forlaget i aftalerne med forhandleren skriver, at indhold ikke må benyttes til TDM, og at det af forhandlerens brugerbetingelser ligeledes skal fremgå, at indhold ikke må benyttes til TDM, eller forhandleren nedlægger forbehold i maskinlæsbar form på forhandlerens hjemmeside, jfr. ovenfor.

Forlaget kan f.eks. benytte følgende tekst:

”Det skal fremgå af [forhandlerens] brugerbetingelser, at e-bøger, lydbøger og andet ophavsretligt beskyttet indhold leveret fra [forlaget] til [forhandleren] ikke må benyttes til tekst- og datamining, herunder til træning af generative sprogmodeller. I det omfang ophavsretligt beskyttet indhold leveret fra [forlaget] til [forhandleren] ligger åbent tilgængeligt på [forhandlerens] hjemmeside, skal der i maskinlæsbar form tages forbehold for tekst- og datamining. Den europæiske forlæggerforening FEP har stillet et værktøj til rådighed, som beskriver, hvilke tekniske metoder som kan benyttes for at tage et maskinlæsbart forbehold på webservers: [Link to the W3C TDM protocol page](#)”

Ift. digitale læringsportaler er der her tale om webservers, hvor værktøjet i TDM-protokollen vil kunne benyttes: [Link to the W3C TDM protocol page](#)

Særlige opmærksomhedspunkter

OpenAI/ChatGPT har introduceret eget forbehold

OpenAI har annonceret, at det er muligt at blokere OpenAIs webcrawler ved at benytte OpenAIs værktøj. Blokeringen virker kun for OpenAIs crawler, den gælder kun fremtidig scraping og forhindrer kun scraping på de hjemmesider, som benytter værktøjet. FEP arbejder for, at tech-virksomhederne ikke opfinder egne forbehold, men at de anerkender W3Cs forbehold, som FEP støtter (beskrevet ovenfor). På nuværende tidspunkt er udmeldingen fra FEP dog, at det fuldt ud er muligt at kumulere begge tilgange (ved at bruge opt-out fra OpenAI og W3C-protokollen) for at opnå større sikkerhed.

Link til OpenAI's blokeringsværktøj: [here](#)

Nota

Danske Forlag tager kontakt til Nota med anmodning om, at Nota i Notas brugerbetingelser stiller krav om, at indhold ikke må benyttes til TDM samt får taget et forbehold i maskinlæsbar form på Notas hjemmeside.

epub

Ift. fremadrettet at kunne tage forbehold for TDM i den enkelte epub-fil vil vi i regi af Danske Forlags metadatagruppe tage kontakt til Editeur med forslag om, at der kommer en Onix-standard.

Forsknings- og kulturarvsinstitutioner

Uanset forbehold må forsknings- og kulturarvsinstitutioner, som driver videnskabelig forskning, altid foretage TDM.

Ved en **forskningsorganisation** forstås et universitet, herunder dets biblioteker, et forskningsinstitut eller enhver anden enhed, hvis primære mål er at udføre videnskabelig forskning eller udføre uddannelsesaktiviteter, der også omfatter videnskabelig forskning, som er organiseret uden fortjeneste for øje, eller som investerer hele overskuddet i sin videnskabelige forskning eller varetager af medlemsstaten anerkendte almennyttige opgaver. Dette på en sådan måde, at adgangen til de resultater, der frembringes af den pågældende enhed af en sådan videnskabelig forskning, ikke kan nydes på et privilegeret grundlag af en virksomhed, som udøver afgørende indflydelse på en sådan institution.

Ved en **kulturarvsinstitution** forstås et offentligt tilgængeligt bibliotek eller museum, et arkiv eller en film- eller lydarvsinstitution.

Christine Bødtcher-Hansen